

I. Diplomová práce

Student : Lucie KUTHANOVÁ

Obor : ČJ - Pg

Téma : Autostylizace v díle Bohumila Hrabala

Oponent diplomové práce : *Doc. PhDr. Dagmar Hoera', csc.*

Posudek oponenta diplomové práce :

V dne

Dagmar Hoera'
.....
podpis oponenta dipl. práce

Každý, kdo chce něco smysluplného přidat ke stávajícímu, široce rozvinutému hrabalovskému bádání, stojí před poměrně obtížným úkolem nalézt neotřelý úhel pohledu, jenž by byl s to přinést k množství stávajících interpretací něco nového. Na druhou stranu Hrabalova výrazná osobnost i jeho jedinečná tvorba zůstává magnetem, jenž k sobě poutá pozornost, a zájem o ni je proto naprosto pochopitelný.

Autorka předkládané diplomové práce se více než na dílo samo rozhodla soustředit na osobnost jeho tvůrce a na její souvztažnost s dílem. Ocitla se tak přímo uprostřed problematiky neobyčejně komplikované, odbornou literaturou různě, nezřídka i protichůdně nazírané, vyžadující tudíž precizní vymezení vlastní interpretační pozice. Diplomantka se myslím poctivě snažila s tímto problémem poprat, nicméně již pohled na osnovu její práce ve mně vyvolává několik otázek. Pokusím se je nastínit.

Soudě dle názvu práce je jejím centrálním pojmem autostylizace. K němu se vztahuje první, teoretická kapitola, a dále klíčová kapitola 4., pokoušející je o vymezení jednotlivých „autostylizačních masek“ v Hrabalově tvorbě. Kapitoly 2. a 3. naproti tomu rozšiřují záběr práce o pojmy mýtus (ve smyslu „legend“ o autorově životě) a inspirační zdroje. Naskýtá se tedy otázka, zda tato další hlediska bezprostředně souvisejí s deklarovaným tématem práce – autostylizací, anebo, zda toto centrální téma spíše rozvolňují. První z nich s autostylizací souvisí poměrně úzce (lze předpokládat, že autostylizace v díle bude nějakým způsobem korespondovat s mýtem autora – jedno podmiňuje druhé), nicméně diplomantka v kapitole nazvané Mýtus o životě Bohumila Hrabala vlastně jen převyprávěla příběh autorova života na základě stávajících biografii a vlastních Hrabalových vzpomínek. Jenže proces mýtizace nelze postihnout bez nastínění jeho východiska, tj. v tomto případě reálných faktů autorova života. A právě postížení onoho intervalu mezi věcným Hrabalovým životopisem slovníkového typu a jeho mýtizovanou podobou mi v práci chybí. Otázka po inspiračních zdrojích má naproti tomu v obecné rovině k tématu autostylizace podstatně volnější vztah. Nicméně skutečnosti uvedené v kapitole Zdroje Hrabalovy inspirace – totiž že východiska jeho tvorby byla spíše kulturního než empirického rázu - se k problému hrabalovského mýtu vztahují velmi bezprostředně, neboť ukazují, že jeho pábitelský image hospodského štamgasta a „člověka z lidu“ je povýtce literárním konstruktem. Diplomantka bohužel svou rekapitulaci Hrabalových kulturních východisek s centrálním tématem své práce takto explicitně neousouvala, a promarnila tak možnost vést svou interpretaci Hrabalovy autostylizace a tvorby jeho image tímto, po mém soudu produktivním směrem.

Jako nejméně sporné se mi jeví krajní kapitoly věnované přímo otázce autostylizace. V první kapitole si autorka, poučená relevantní sekundární literaturou, poradila vcelku dobře s výkladem tohoto pojmu v jeho obecné rovině. Přivítala bych pouze jednoznačnější vymezení vlastní interpretační pozice, tj. zda se přiklání k autostylizaci v jejím širokém, či úzkém pojetí. Zdá se mi, že v konkrétních interpretačních pasážích není její postoj zcela konsekventní a jeví tendenci vnímat jako autostylizaci v podstatě jakékoli projevy výrazné tvůrčí stylizace, nikoli pouze ty projevy stylizace subjektu, jež se výrazně liší od civilní autorovy podoby (zde by přitom mohla velmi dobře zužitkovat poznatky uváděné v kapitolách 2 a 3). Jako podobně neostrá se mi jeví hranice mezi protikladnými pojmy autostylizace a autenticita, jež se diplomantce při výkladu Hrabalovy tvorby nezřídka prolínají - zejména při analýze autobiografické trilogie, kde je to vcelku pochopitelné (právě zde by však přímo nabízel materiál k vyprofilování obou kontrastních poloh). Rovněž pochybuji, zda vypravěčku Postřižin lze vést na seznamu autorových autostylizací

Diplomantka tak po mém soudu zůstala někde v půli cesty: zvolila si zajímavé a pro hrabalovské bádání podstatné téma, nashromáždila značné množství dílčích zjištění (převážně ovšem s výpomocí sekundární literatury), avšak nedokázala svou interpretaci dotáhnout do konce, patrně především proto, že si plně neuvědomila, jak spolu jednotlivá v práci užitá hlediska souvisejí. Jsem si ovšem vědoma, že šlo o úkol nelehký, přesahující standardní

požadavky kladené na diplomovou práci. Proto ji přes poměrně vážné výhrady koncepčního rázu doporučuji k obhajobě a navrhuji klasifikovat velmi dobře.